

**UNIVERSITAT
ROVIRA i VIRGILI**

Màster Universitari en Formació del Professorat d'Educació Secundària
Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes

Facultat de Ciències de l'Educació

TREBALL FINAL DE MÀSTER

El català: llengua viva, llengua de moda

Nom de l'estudianta: Elia Martínez Olesti

Nom de la tutora: Yaiza de la Cruz Moran

Data: 22 de maig del 2025

Resum

Aquest treball de fi de màster analitza l'efecte que tenen els recursos digitals d'actualitat —com les xarxes socials o els referents juvenils catalanoparlants— en la consciència lingüística i l'ús del català entre l'alumnat nouvingut d'una Aula d'Acollida. La proposta parteix d'una realitat sociolingüística marcada per la manca d'ús del català com a llengua de socialització i d'una presència predominant del castellà, fins i tot en contextos dissenyats per a la immersió. A través d'una intervenció educativa contextualitzada, s'ha observat una millora en les actituds lingüístiques de l'alumnat, especialment pel que fa a la percepció del català com a llengua útil, viva i propera als seus interessos. Els resultats obtinguts mostren un augment progressiu en l'ús espontani del català a l'aula i una reducció dels prejudicis lingüístics inicials, posant de manifest la necessitat d'una didàctica més emocional, funcional i arrelada al món real.

Paraules clau: *català, Aula d'Acollida, autoestima lingüística, innovació didàctica, multilingüisme*

ABSTRACT

This master's thesis explores the impact of using contemporary digital resources —such as social media and Catalan-speaking youth influencers— on the linguistic awareness and use of Catalan among newcomer students in a Welcome Class. The study is based on a sociolinguistic context where Catalan is rarely used as a language of social interaction, with Spanish prevailing even in immersion environments. Through a targeted educational intervention, the project reveals improved attitudes toward Catalan, especially regarding its perceived usefulness and relevance. The results indicate a progressive increase in the spontaneous use of Catalan and a reduction of initial linguistic prejudices. The findings underscore the importance of a more emotional, functional, and socially connected approach to Catalan language teaching.

Key words: *catalan, newcomer clas, linguistic self-esteem, educational innovation, multilingualism*

Taula de continguts

1. Introducció.....	5
1.1. Detecció de les problemàtiques a resoldre.....	5
1.2. Justificació de la proposta d'innovació.....	6
2. Marc teòric.....	8
3. Proposta de recerca.....	11
3.1. Definició del problema.....	11
3.2. Preguntes d'investigació.....	11
3.3. Hipòtesi.....	12
3.4. Objectius.....	12
3.4.1. Objectius generals.....	12
3.4.2. Objectius específics.....	12
3.5. Disseny de recerca.....	13
4. Intervenció educativa.....	13
5. Mètode.....	14
5.1. Participants.....	14
5.2. Variables.....	15
5.2.1. Variables independents.....	15
5.2.2. Variables dependents.....	15
5.3. Instruments de recollida de dades.....	15
5.4. Procediment.....	17
5.5. Metodologia per a l'anàlisi de les dades.....	17
6. Resultats.....	17
7. Discussió.....	25
8. Conclusions.....	26
9. Referències bibliogràfiques.....	29
10. Annexos.....	31
10.1. Rúbriques.....	31
10.2. Intervenció educativa.....	36
10.3. Fitxes de seguiment de l'alumnat.....	48
10.4. Mostres de l'alumnat.....	55
10.5. Presentació sobre les varietats dialectals i la situació d'emergència.....	58

1. Introducció

1.1. Detecció de les problemàtiques a resoldre

L'Institut Marta Mata, on estem fent les pràctiques curriculars del màster, és un centre d'uns 600 alumnes. És un centre públic d'educació secundària situat a Salou, un poble amb una economia basada en el sector turístic que últimament ha experimentat un creixement destacable. L'institut està situat en una zona residencial i els alumnes provenen principalment de les escoles públiques de Salou. El centre és de matrícula viva i, per tant, constantment hi ha alumnat nouvingut.

En el Projecte Lingüístic de l'institut ja s'hi fa constar: més de la meitat de l'alumnat —un 58%— és d'origen estranger de trenta-set nacionalitats diferents. Aquesta procedència tan diversa, sumada al fet que només un 10% de l'alumnat parli en català, provoca que l'alumnat —tant el nouvingut com el que no domina el català— aprengui directament el castellà.

El principal aspecte de millora, per tant, és la notable falta d'ús de la llengua catalana a l'aula i, ja en un pla més utòpic, en les interaccions entre els companys. La llengua de comunicació entre l'alumnat és, sense cap mena de dubte, el castellà. Però el fet més preocupant l'observem en les Aules d'Acollida, especialment en els casos de l'alumnat no castellanoparlant. A priori hauríem de pensar que aquest alumnat, com que fa una estada immersiva aprenent únicament el català, dominarà el català com a primera llengua estrangera. Però el que acaba passant és el cas contrari, aquest alumnat amb llengües maternes ben diverses adopta el castellà com a llengua de comunicació i de socialització.

1.2. Justificació de la proposta d'innovació

La proposta d'innovació sorgeix de la necessitat de treballar la consciència lingüística de l'alumnat de l'Aula d'Accollida a través de recursos d'actualitat disponibles a la xarxa i de referents propers dins la seva comunitat lingüística. En un centre com l'Institut Marta Mata de Salou, on la diversitat lingüística i cultural és molt elevada, i on el català té una presència socialment feble entre l'alumnat, es fa imprescindible adoptar estratègies didàctiques que vagin més enllà de l'ensenyament formal i que incideixin en l'actitud, la motivació i la percepció que tenen els joves cap a la llengua.

Partint d'aquesta realitat, la proposta pretén fer visible el català com una llengua útil, viva i rellevant per a la seva realitat comunicativa actual. Per això, s'utilitzaran continguts i materials que ja formen part del seu entorn digital — com vídeos curts i publicacions de les xarxes socials—, ja que connecten de manera directa amb els interessos i els codis culturals dels adolescents. Aquest enfocament permet trencar la percepció del català com una llengua exclusivament acadèmica o allunyada del seu món i, en canvi, la vincula amb allò que motiva i que desperta l'interès dels adolescents.

A més, es treballa amb referents lingüístics que poden o no ser catalanoparlants però que, si més no, es comuniquen en llengua catalana. S'intenta, també, que aquests personatges se situïn en unes franges d'edat el més similars a les dels alumnes, perquè puguin sentir-s'hi més identificats. Aquestes figures actuen com a models positius i accessibles, que ajuden a desmuntar estereotips i a fer entendre a l'alumnat que no cal parlar un català perfecte per poder comunicar-se i integrar-se amb èxit, i que totes les varietats són vàlides.

Amb aquest plantejament, la proposta busca despertar la consciència lingüística dels alumnes des d'un enfocament significatiu i emocional, en què la llengua no es presenta només com un element del qual se'ls avaluarà, sinó com una eina amb valor identitari, social i funcional. En definitiva, aquesta proposta pretén donar sentit a l'aprenentatge del català dins la vida quotidiana

de l'alumnat i contribuir a reforçar-ne l'ús, el prestigi i el sentiment de pertinença.

2. Marc teòric

Per a l'elaboració d'aquest TFM és fonamental posar-nos en context. Entendre la complexitat en què ens trobem és clau per comprendre l'heterogeneïtat que configura la realitat: una nova realitat. Baldaquí i Junyent (2013) defensen que la diversitat lingüística actual, «que ha entrat a les aules gràcies a alumnes provinents de tot el món», representa una riquesa que hem de saber aprofitar (p.40). Aquesta diversitat és beneficiosa perquè ens aporta uns coneixements que conformen la identitat dels alumnes. Apropiar-nos-hi és fer més estret el vincle amb l'alumnat per ajudar-los a integrar-se i conviure en harmonia.

La mateixa Junyent (2020), en una entrevista a Vilaweb, afirmava que «el bilingüisme mata el català i el multilingüisme el salva». El risc que corren els centres docents de Catalunya, i en particular l'institut on hem fet les pràctiques, és el bilingüisme forçat que han adoptat els alumnes. Fem servir el terme forçat perquè en aquest binomi el castellà és la llengua de comunicació entre els alumnes, fins i tot per als nous que no parlen cap llengua romànica. És a dir, malgrat l'existència de l'Aula d'Acollida i dels intents per fer una immersió lingüística plena, els nous aprenen abans el castellà que no pas el català, tot i que la primera forma part només de l'assignatura de Llengua Castellana y Literatura.

D'altra banda, Galindo, en la seva tesi doctoral, parla del fet de rebutjar una varietat en predomini d'una altra. Aquest procés substitutiu, en què una persona o el grup sencera decideix comunicar-se en una llengua, «esdevé la pauta de comportament lingüístic no marcada per al parlant o per al grup» (2006, p.14). A més, aquesta tria de codi també ha estat tractada per Duran. Si el grup d'iguals —un grup d'alumnes, per exemple— es decanta per parlar en castellà, el català té les de perdre. La situació és bastant crítica, tot i haver nascut i estar escolaritzats a Catalunya, cada cop més el jovent evita expressar-se en català tot i que la majoria en són plenament capaços (Duran, 2009, p. 291).

El més greu de tot plegat recau en l'abandonament de l'ús del català per part d'aquells alumnes que sí que tenen el català com a L1 —primera llengua. Aquells alumnes catalanoparlants, que fins i tot presenten dificultats per expressar-se en castellà —ens referim aquí a termes de fluïdesa i de riquesa lèxica, però també a la pronúncia i a la fonètica del castellà— abandonen la llengua vehicular, la seva llengua materna en privilegi de la llengua més popular entre l'alumnat: el castellà. Ens adonem, d'aquesta manera, que hi ha una forta tendència, una moda que no fa cap pinta de ser passatgera, tot al contrari, el castellà guanya terreny.

Isidor Marí ho diu ben clar, assegura que tenen també un paper molt destacable les persones que cadascú té com a model de referència; "el comportament lingüístic de les figures públiques rellevants tendeix a ser reproduït per aquells que s'hi emmirallen" (2021, p.160).

Quan s'aprèn una llengua sovint es parla de termes com llengua útil i llengua amb més parlants. Júlia Segalés va publicar *L'ensenyament de català al CNL: les motivacions dels estudiants per aprendre català*. Aquesta obra resulta molt útil per a comprendre les opinions dels estudiants a l'hora d'aprendre català. Al Consorci per a la Normalització Lingüística gran part de l'alumnat són adults que necessiten adquirir la competència en llengua catalana i obtenir titulacions oficials per accedir al món laboral: "L'interès d'aprendre català per motius laborals és el més popular. La majoria d'empreses catalanes exigeixen als seus treballadors que aquests sàpiguen parlar el català per una qüestió reglamentària." (2020, p. 24)

L'aprenentatge del català per part de l'alumnat nouvingut no depèn únicament de les hores d'exposició de la llengua a l'aula, sinó també de les oportunitats reals d'ús i del context social que envolta aquests joves. Malgrat els esforços individuals per integrar-se lingüísticament, sovint es troben amb una realitat contradictòria: tot i estar escolaritzats en català, la major part de les seves interaccions fora de l'aula —i fins i tot dins del centre— tenen lloc en castellà.

Aquesta situació genera una manca de reforç lingüístic i una sensació de desconexió entre el que s'aprèn i el que es viu. Tal com assenyala Segalés «una dinàmica lingüística ens porta a dirigir-nos a les persones immigrants en castellà i això causa que tot l'esforç que ells posen a aprendre català no els doni el seu fruit, atès que la mateixa ciutadania i institucions no els ajuden a adaptar-se i a fer ús del català» (2020, p. 20). Aquesta citació posa de manifest una de les grans barreres per a la consolidació del català com a llengua de socialització: la manca d'expectatives i d'estímul externs que n'afavoreixin l'ús espontani i la pràctica real.

Tot i que, segons Ignasi Vila "ha d'entendre's sempre que és l'aula ordinària l'espai de referència d'aquest alumnat, el seu grup de companys, la 'seva classe', mentre que l'Aula d'Acollida és [...] un recurs per facilitar un aprenentatge accelerat de la llengua d'acollida" (2007, p. 52), la pràctica educativa mostra que aquesta concepció no sempre es reflecteix en la realitat dels centres. En molts casos, l'Aula d'Acollida esdevé molt més que un suport lingüístic temporal: acaba convertint-se en una bombolla educativa separada, amb dinàmiques pròpies. En definitiva: un espai en què tot va a un altre ritme i els alumnes se senten segurs perquè poden expressar-se sense ser jutjats per la resta d'alumnes.

Aquest fenomen és especialment comú en contextos de gran diversitat lingüística, on l'alumnat nouvingut es manté agrupat dins l'Aula d'Acollida durant bona part de la jornada escolar, creant un ecosistema paral·lel i sovint desvinculat de l'aula ordinària, tant en l'àmbit acadèmic com social. Això, tot i oferir un espai segur i adaptat a les seves necessitats inicials, pot dificultar la integració real dins la comunitat educativa i alentir l'exposició a contextos lingüístics naturals.

3. Proposta de recerca

3.1. Definició del problema

D'aquesta manera, a partir del que hem pogut observar al centre i en els alumnes, la problemàtica principal que es desprèn d'aquesta situació és la manca d'ús del català com a llengua vehicular i de socialització dins i fora de l'aula, fins i tot en contextos específicament dissenyats per a la seva adquisició, com és l'Aula d'Acollida o, fins i tot, en l'assignatura de Llengua Catalana i Literatura. Tot i els esforços del centre per promoure el català —com es recull en el seu Projecte Lingüístic—, la realitat és que el castellà s'ha imposat com a llengua de comunicació majoritària entre l'alumnat, independentment del seu origen lingüístic. Aquest fet dificulta l'objectiu d'aconseguir una immersió lingüística efectiva i frena la normalització de l'ús del català, tant en l'àmbit educatiu com social.

Això posa de manifest un desajust entre la planificació lingüística del centre i la pràctica real, especialment en un entorn amb una diversitat cultural tan àmplia i marcat per la matrícula viva. En definitiva, l'obstacle no és només pedagògic, sinó també sociolingüístic i emocional: l'alumnat ha establert un vincle negatiu amb la llengua catalana, l'han associada i reservada per a l'àmbit acadèmic.

3.2. Preguntes d'investigació

La problemàtica principal que s'ha establert durant la detecció de necessitats del centre fa referència a les dificultats de l'alumnat per a establir converses en català, per a sentir-se atrets pel català i, el més preocupant de tot, per a dirigir-se al professorat en català. Les preguntes d'investigació d'aquest Treball de Final de Màster són les següents:

Pregunta 1: Fer servir recursos d'actualitat pot motivar que l'alumnat es dirigeixi en català al professorat i que l'alumnat catalanoparlant, encara que minoritari, no canviï de llengua?

Pregunta 2: El fet d'apropar l'alumnat a un català juvenil i popular pot aconseguir que canviïn l'associació fan del català com a llengua reservada a l'ús acadèmic i escolar?

3.3. Hipòtesi

La hipòtesi principal del treball és que els estudiants que tenen com a llengua materna el castellà els costa molt fer el pas al català i utilitzar la llengua vehicular, com a mínim, dins de l'àmbit educatiu. Amb recursos atractius i d'actualitat, dins del seu context i que reflecteixin les seves inquietuds, canviaran la perspectiva que tenen cap a la llengua i els seus prejudicis. A més, aconseguiran dirigir-se al professorat en català i no canviar de llengua al castellà.

3.4. Objectius

3.4.1. Objectius generals

Determinar si establir un lligam positiu amb la llengua catalana d'actualitat, viva i diversa esdevé un condicionant favorable que proporcioni més espais d'ús i n'afavoreixi la vitalitat, tant amb els catalanoparlants reticents a fer servir la seva llengua com amb els castellanoparlants que rebutgen la llengua per qüestions diverses.

3.4.2. Objectius específics

Objectiu específic 1: Avaluar la presència de prejudicis lingüístics presents en els estudiants abans i després de fer el projecte.

Objectiu específic 2: Donar eines a l'alumnat per combatre aquests prejudicis.

Objectiu específic 3: Ser capaços d'apreciar la varietat lingüística que conforma una mateixa llengua.

Objectiu específic 4: Tindre consciència que no hi ha un català perfecte sinó molts tipus de català que són perfectament vàlids.

3.5. Disseny de recerca

El disseny de recerca que utilitzarem és l'estudi de cas. A partir dels plantejament d'una situació, la poca freqüència d'ús del català entre els alumnes, —fins i tot inexistent—, pretenem recollir les dades que ens confirmin i que justifiquin aquesta situació. Amb aquest disseny, l'estudi de cas, delimitarem i definirem la realitat sociolingüística de l'Institut Marta Mata. Aquest estudi afecta tot l'alumnat del centre però el concretarem a l'alumnat que cursa l'Aula d'Acollida. És per aquest motiu que s'ha escollit la metodologia de l'estudi de 2 cas, perquè la problemàtica s'ha d'estudiar de manera global i interrelacionada amb els factors causants.

Aquest plantejament es desenvoluparà dins de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana i de l'espai d'Aula d'Acollida del centre.

4. Intervenció educativa

La intervenció educativa s'ha desenvolupat seguint les pautes marcades per les assignatures de Treball de Fi de Màster i d'Innovació Docent i Iniciació a la Recerca Educativa. En aquest marc, s'han abordat aspectes fonamentals com les competències, els objectius d'aprenentatge i els sabers, entre altres elements clau.

La part principal d'aquesta intervenció es troba detallada als annexos del treball, on es pot consultar tota la informació relacionada amb la participació a les aules de l'institut Marta Mata. De forma concisa, tot seguit es presenten els elements més rellevants d'aquesta intervenció educativa.

L'àrea principal on s'ha dut a terme la intervenció ha estat l'assignatura de Llengua Catalana i Literatura. Pel que fa a les competències, s'ha comptat amb tres de les quatre competències transversals a més de les competències específiques que rauen en la matèria de Llengua Catalana i Literatura.

També es tracten diversos sabers que van relacionats amb els temes que es tracten en aquest projecte: l'anàlisi de la biografia i de la diversitat lingüística del centre, la identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i la correcció lingüística i ortogràfica dels textos produïts, entre d'altres.

També s'ha destinat un espai a l'atenció a la diversitat, amb l'adaptació dels continguts

a les necessitats dels alumnes que ho necessitin i a la presència de suports universals, que permeten participar a tot l'alumnat de les activitats que s'estiguin duent a terme a l'aula. Els vectors de la intervenció, com ara la universalitat del currículum o el treball per competències, també tinguts en compte durant la intervenció.

En darrer lloc, en els últims apartats, s'han tractat temes com la seqüenciació didàctica, l'avaluació amb les fórmules que s'han seguit per avaluar el treball dels estudiants i la manera com s'han tractat les dades recollides.

5. Mètode

5.1. Participants

L'alumnat que participa en aquest estudi són els alumnes de tercer i quart de l'Aula d'Acollida de l'Institut Marta Mata de Salou. A través de les sessions plantejades en aquesta Situació d'Aprenentatge, la idea principal que es pretén assolir amb aquest projecte és que l'alumnat sigui conscient del context lingüístic de la llengua de la terra que els ha acollit i l'integrin com a pròpia. Dins de l'aula s'ha intentat sempre que l'alumnat treballi en petits grups en totes les activitats i en totes les sessions possibles.

Aquest grup d'Aula d'Acollida està format per un total de 15 alumnes de diverses nacionalitats. Entre elles hi trobem: el Marroc, Colòmbia, Argentina, Cuba, Mèxic, Xile... La majoria de l'alumnat té, per tant, el castellà com a

primera llengua. Estan cursant el nivell A2 de català. Això vol dir que fa gairebé dos anys que són a Catalunya.

D'entre aquests 15 alumnes hi ha vuit nois i set noies, la demografia per sexe està pràcticament igualada. Són alumnes de tercer i quart curs d'ESO. Com que n'hi ha alguns que han repetit hi trobem un ventall d'edats que va des dels 14 fins als 18 anys.

5.2. Variables

5.2.1. Variables independents

La variable independent que es planteja en el present treball és la implementació durant les classes de materials presents a la xarxa, sobretot a les xarxes que l'alumnat consumeix amb més freqüència, per a establir un lligam positiu amb la llengua catalana. L'alumnat disposarà del seu ordinador, que farà servir només per a determinades pràctiques, i de fitxes d'activitats que serviran al professorat per a tenir constància del seguiment del projecte. Aquests nous recursos i materials seran extrets de les xarxes i plataformes digitals que els adolescents consumeixen amb més freqüència.

5.2.2. Variables dependents

Les variables dependents que es volen estudiar en el present projecte són, en primer lloc, la freqüència d'ús que l'alumnat fa de la llengua, així com les dinàmiques d'ús: els patrons, els canvis i els factors que intervenen en l'ús de la llengua. En segon lloc, també es vol analitzar la percepció que l'alumnat té de la llengua catalana.

5.3. Instruments de recollida de dades

Aquest estudi té com a objectiu explorar si és viable incorporar al currículum una metodologia que utilitzi materials extrets de les xarxes socials i d'Internet per afavorir la construcció d'una identitat i una consciència lingüística entre

l'alumnat. L'objectiu final era enfortir la presència i l'ús del català, especialment entre l'alumnat nouvingut de l'Aula d'Acollida, a través de referents actuals i propers a la seva realitat.

En la recollida de dades extretes a partir de les activitats elaborades, s'han estudiat els usos lingüístics de l'alumnat i, en segon lloc, s'ha fet una anàlisi de les activitats que s'han anat desenvolupant durant les sessions.

Els instruments utilitzats per a la recollida de dades són els següents:

- El diari de camp per anar recollint dades sobre la feina que van fent els alumnes, les dificultats i els dubtes que els van sorgint, etc.
- L'observació directa: es fa un seguiment actiu dels usos orals dels estudiants. S'avalua quin tant per cent utilitza més la llengua catalana a l'aula comparant dos espais temporals: abans i després de les pràctiques.
- El treball dels alumnes, és a dir, la valoració final de la feina que han fet.
- Debats orals i presentacions en què l'alumnat dona la seva opinió.
- Avaluació entre iguals: coavaluacions entre els alumnes.
- Fitxes de seguiment: en què s'hi inclouen els exercicis relacionats amb conceptes treballats a l'aula.
- Exposició: s'avalua la presentació i el suport emprat i es tenen en compte també les coavaluacions dels companys.
- Reflexions lingüístiques: textos argumentatius en què els alumnes reflexionen sobre l'ús de la llengua, els espais d'ús i el valor que ells hi atorguen.

L'instrument d'avaluació han estat un conjunt de rúbriques amb diferents aplicacions per valorar els textos escrits, les produccions orals i les fitxes de seguiment.

Aquestes rúbriques es poden trobar als annexos del treball.

5.4. Procediment

L'inici per a la recerca d'aquest treball es va iniciar a meitats de novembre del 2024.

El projecte es desenvolupa en les sessions següents:

A) Exposició oral (1 sessió) inici el 24/02 i continuat 26/03

B) Repte dels 90 segons (1 sessió) 5/03

C) Identificació de les varietats dialectals (2 sessions) 10/03, 12/03, 17/03, 19/03

D) Situació hipotètica mort del català (1 sessió) 24/03

E) Reflexió lingüística final (1 sessió) 26/03

La nota final de la situació es genera a partir de: $[(0,2*A) + (0,1*B) + (0,2*C) + (0,2*D) + (0,3*E)] / 5$

5.5. Metodologia per a l'anàlisi de les dades

Per analitzar les dades obtingudes en aquest estudi es farà servir un document d'Excel en què s'introduiran totes les qualificacions de l'alumnat i es calcularà la nota final a través d'una mitjana aritmètica. Es recorrerà també al programa informàtic especialitzat en recollir dades: Atlas.ti. Les dades es recolliran amb els mètodes quantitius i qualitius.

El màxim de punts que es pot assolir en aquest projecte és un total de 10. La mitjana de totes les activitats serà el resultat de la qualificació final.

6. Resultats

Pregunta de recerca 1:

- Fer servir recursos d'actualitat pot motivar que l'alumnat es dirigeixi en català al professorat i que canviï de llengua?

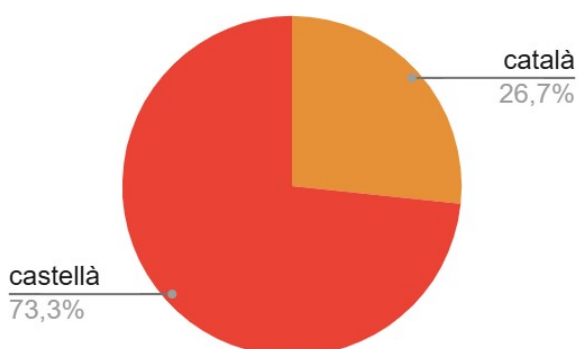
Obtenir una resposta objectiva a aquesta pregunta és una tasca un pèl difícil. Com podem quantificar de manera definida i amb exactitud de quina manera els usos del català han augmentat o han disminuït entre l'alumnat?

En el següent gràfic hem volgut plasmar-hi les tendències lingüístiques de comunicació alumnat-professorat a l'inici de les pràctiques (novembre 2024). En la següent graella s'estableix una relació entre l'alumnat i la llengua que utilitza per a dirigir-se al professorat. S'ha assignat un número a cada alumne segons el número que ocupa a la llista per mantenir la seva confidencialitat. Les dades per a establir aquesta classificació es basen en el diari de camp: en les observacions que s'han fet diàriament dels alumnes i de les seves intervencions a l'aula.

Tendències lingüístiques a l'inici de les pràctiques		
Alumnes	Tria lingüística	
	Castellà	Català
1	x	
2	x	
3	x	
4	x	
5	x	
6		x
7	x	
8	x	
9	x	
10	x	

11		x
12		x
13		x
14	x	
15	x	

Figura 1: Resultats de les tendències lingüístiques de l'alumnat (inici de les pràctiques)

Com podem observar en el gràfic, hi ha un absolut predomini de l'ús del castellà per sobre del català. Aquest gràfic avalua només les intervencions que l'alumnat fa únicament i exclusivament dirigint-se al professorat. Malauradament, les converses entre l'alumnat són sempre en castellà. És sorprenent, doncs, que fins i tot per a dirigir-se al professorat, l'alumnat parli en castellà.

Si tenim en compte les opinions dels mateixos alumnes, en la sessió 1 de la SA, en què els alumnes presentaven el pòster musical, els comentaris més freqüents en les coavaluacions van ser els següents:

- Parla molt poc en català
- Li falta parlar més en català
- Parla molt de castellà

D'altra banda, però, també hi havia altres comentaris com:

- S'esforça en parlar en català

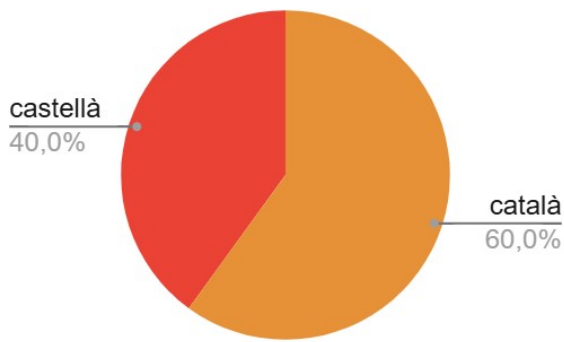
- Ha parlat molt bé en català

- Té un català molt bo

Un cop acabades les pràctiques, les observacions sobre les tendències lingüístiques de l'alumnat van variar considerablement:

Tendències lingüístiques a l'inici de les pràctiques		
Alumnes	Tria lingüística	
	Castellà	Català
1	x	
2	x	
3	x	
4		x
5	x	
6		x
7		x
8	x	
9		x
10	x	
11		x
12		x
13		x
14	x	
15		x

Figura 2: Resultats de les tendències lingüístiques de l'alumnat al final de les pràctiques.

Com s'observa en la figura 2, els resultats de les tendències lingüístiques de l'alumnat per a dirigir-se al professorat han canviat respecte a la primera avaluació que es va fer. Aquesta valoració s'ha fet a partir de les intervencions i comentaris que l'alumnat fa de manera espontània o com a exercici de classe per a dirigir-se al professorat. Així doncs, un cop acabades les sessions amb l'alumnat, veiem un augment en l'ús del català. Hi ha alumnes, però, que encara es mostren reticents a comunicar-se en català.

Algunes conclusions que n'hem extret estan molt relacionades amb les actituds personals, el caràcter dels estudiants i les seves habilitats socials. En general, a les noies d'aquest grup els costa més expressar-se en una llengua nova. Només tres noies, al final de les pràctiques, fan servir el català amb regularitat a classe. En canvi, en el cas dels nois passen de ser-ne 3, al principi, a 5 al final.

També ens adonem que el fet de parlar o no parlar en català està molt lligat, en el cas d'aquest grup en concret, a la personalitat de cada alumne. Aquells alumnes que gaudeixen de més habilitats socials, que són més extravertits i segurs de sí mateixos s'atreveixen a parlar en català amb més freqüència i amb més naturalitat que la resta de companys.

Un altre factor que podríem tenir en compte és el fet que aquell alumnat amb més bons resultats acadèmics parla en català més sovint que altres alumnes amb expedients de categories inferiors.

Pregunta de recerca 2:

- El fet d'apropar l'alumnat a un català juvenil i popular pot aconseguir que canviïn l'associació fan del català com a llengua reservada a l'ús acadèmic? Hem observat que, en exposar els estudiants a expressions, registres i usos propers a la seva realitat quotidiana, han començat a incorporar el català de manera més natural en les seves interaccions a classe. Això ha afavorit una connexió més autèntica amb la llengua, trencant la barrera que la limitava a l'àmbit educatiu i fomentant-ne un ús més espontani i diversificat.

La sessió 3, de les varietats lingüístiques del català, es va dur a terme durant dues hores, un dilluns i un dijous. La primera part de la sessió constava d'una explicació molt sintètica i senzilla del conjunt de varietats lingüístiques que conformen la mateixa llengua. En aquesta primera sessió els comentaris que anava fent l'alumnat eren molt positius, perquè van descobrir la llengua com un conjunt de realitats i no com una sola identitat centralitzada a Barcelona. En general, es van sorprendre en saber que en països com Itàlia o França també s'hi parlava català i que actualment també se'n conservaven alguns traços.

En la segona part, l'alumnat passava a l'acció. Disposaven d'unes cartolines de colors, en què cada color estava destinat a una varietat dialectal. En aquesta sessió els alumnes es convertien en lingüistes forenses. A través de diversos àudios de celebritats d'arreu dels Països Catalans, els alumnes havien de desxifrar, segons els trets més destacats de cada parlar, de quina regió era el personatge que escoltaven.

Durant aquesta sessió van sorgir espontàniament comentaris tant positius com negatius. D'una banda, per aquells que havien trobat l'activitat senzilla i fàcil de fer, deien coses com: «me agrada molt aquesta parla» o «este es mi favorito [referint-se al sud-occidental]». D'altra banda, però, també hi va haver alumnes que els va semblar una tasca complicada i difícil d'assolir, és per això

que també vam sentir comentaris com: «no podria haver un sol català?» o «el món seria més fàcil si tots parléssim el mateix».

La sessió 5, dedicada a la reflexió lingüística, pretenia que els alumnes reflexionessin de manera individual sobre qüestions lingüístiques. Per a l'alumnat, la distribució d'aquesta tasca es fa de manera implícita. Els alumnes no tenen la sensació de ser examinats sinó que prenen l'exercici com a tasca de classe. Se'ls va dir, doncs, que disposaven d'una hora per a escriure una redacció sobre el tema que se'ls havia assignat. D'aquesta manera, els alumnes havien de respondre les preguntes «què, qui, com», tal i com en el programa de TV3 *Quèquicom?*

A través de l'aplicació de programari Atlas.ti es van processar els resultats obtinguts de les produccions escrites dels alumnes. D'aquesta manera, s'han establert codis per diferenciar els elements clau. La taula de freqüència següent mostra quantes vegades ha aparegut cada codi:

Codi	Freqüència
llengua útil	9
cultura i identitat	5
voluntat d'aprendre	4
dificultats aprenentatge	2
prejudicis lingüístics	1
aprendre per obligació	1

Codis obtinguts

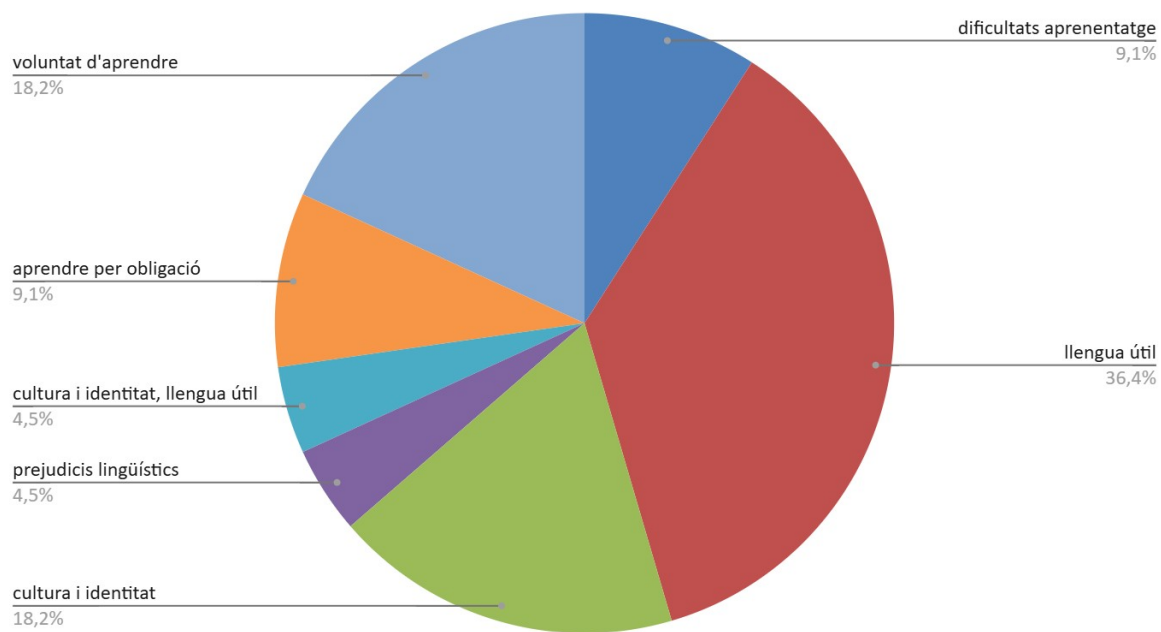

Figura : codis extrets a partir de l'aplicació Atlas.ti

El codi més repetit ha estat "llengua útil", que apareix de manera reiterada en les respostes dels alumnes. Molts assenyalen que aprendre català els obre portes a nivell acadèmic i professional, com també facilita la integració social. Expressions com "m'és molt útil per estudiar i treballar" o "tindria més oportunitats" reforcen la percepció funcional de la llengua.

Un altre eix destacat és el de "cultura i identitat", amb múltiples referències a la bellesa de la llengua, al respecte per la cultura catalana i al desig d'integració dins la comunitat. Alguns alumnes manifesten que parlar català els fa sentir més acollits i vinculats al territori, i fins i tot expliquen que l'intenten parlar amb les seves famílies per compartir allò après.

El codi "voluntat d'aprendre" també emergeix amb força, posant en relleu una actitud proactiva en molts alumnes. Hi ha declaracions com "continuaré millorant el meu català" que evidencien un compromís personal amb l'aprenentatge, més enllà de l'obligatorietat.

Tot i això, apareixen també “dificultats d’aprenentatge”, especialment en alumnes que no tenen el castellà com a llengua prèvia, fet que complica l’aprenentatge del català. A això s’hi suma la percepció de “aprendre per obligació”, on alguns alumnes associen l’estudi del català a una exigència institucional, sense un vincle emocional directe.

Finalment, en menor mesura, apareix el codi “prejudicis lingüístics”, amb afirmacions que qüestionen l’ús del català fora de Catalunya, la qual cosa pot minvar la motivació per aprendre’l.

Les citacions recollides, per tant, ofereixen una visió rica i matisada de la realitat lingüística de l’alumnat nouvingut: hi ha una valoració positiva creixent del català com a llengua d’oportunitats i de pertinença cultural, però també es fan evidents reticències i dificultats contextuais que cal abordar amb estratègies pedagògiques i socials més inclusives i motivadores.

7. Discussió

L’objectiu general d’aquest estudi era determinar si establir un lligam positiu amb la llengua catalana d’actualitat, viva i diversa podria esdevenir un condicionant favorable que proporcioni més espais d’ús i n’afavoreixi la vitalitat. A grans trets, en els resultats d’aquest treball, hem observat que efectivament l’alumnat ha mostrat una actitud més positiva vers la llengua. El fet d’apropar l’alumnat a un català d’actualitat —més proper als seus referents culturals i comunicatius— ha permès desmuntar estereotips i percepcions antiquades o massa normativitzades de la llengua. Així, s’ha aconseguit que els alumnes considerin la llengua catalana com una eina útil, moderna i funcional per expressar-se, com a mínim, a classe.

Aquest enfocament ha tingut un impacte especialment positiu en la seva predisposició a parlar i entendre el català. L’alumnat ha passat de veure el català com una llengua imposada o exclusivament acadèmica a apreciar-la com un recurs de comunicació que forma part de la seva realitat i del seu entorn

social. Això es veu reflectit en els resultats extrets a partir de l'anàlisi de les tendències lingüístiques de l'alumnat.

Al principi de les pràctiques, només un 26,7% de l'alumnat parlava en català durant les classes. A més, a partir del registre de cada dia, que consta en el diari de camp i en les observacions a l'alumnat a les classes, en les primeres sessions es van recollir diversos comentaris dels alumnes que denoten prejudicis lingüístics i estigmes cap a l'ús del català.

Un cop acabades les pràctiques, les observacions sobre les tendències lingüístiques de l'alumnat van variar considerablement. Un 60% de la classe es dirigia al professorat en català i d'entre aquests alumnes n'hi havia alguns que fins i tot s'atrevien a parlar amb els companys en català.

Les limitacions que han afectat aquest estudi tenen a veure amb la dinàmica habitual de l'Aula d'Acollida. Durant el tercer trimestre, els alumnes amb un nivell més elevat que la resta i que han avançat més ràpidament, es van incorporant a l'aula ordinària. D'aquesta manera, hi ha un parell d'alumnes de 4t d'ESO que han assistit menys hores que els altres a l'aula d'acollida.

Com a futures línies d'investigació, seria força interessant poder passar aquest estudi entre l'alumnat de l'aula ordinària de l'ESO o, fins i tot, de batxillerat. De quina manera els referents joves i actuals, catalanoparlants, influeixen en el pensament i en els prejudicis dels adolescents és una qüestió que també m'hauria agradat debatre i estudiar. L'aula d'acollida és un espai molt diferent a la resta d'aules de secundària, les coses van a un altre ritme i el vincle que s'estableix amb els alumnes és divers. En aquest sentit, modificant les sessions i activitats d'aquest estudi i adaptant-les a les necessitats i al currículum de l'ESO, seria una tasca prou enriquidora.

8. Conclusions

Els resultats obtinguts en aquest estudi mostren que establir un vincle positiu amb la llengua catalana, presentada com una llengua actual i propera als interessos i referents de l'alumnat, pot afavorir-ne l'actitud i, en conseqüència,

ampliar-ne els espais d'ús. Quan els alumnes perceben el català com una eina funcional i rellevant per a la seva realitat comunicativa, es redueixen les barreres ideològiques que sovint en dificulten l'ús espontani.

Aquest enfocament ha permès trencar amb estereotips i prejudicis lingüístics. Al llarg del procés, s'ha observat una transformació significativa en la manera com l'alumnat es relaciona amb la llengua, que ha passat de ser percebuda com una imposició o reservada a l'àmbit acadèmic a esdevenir una eina de comunicació natural i propera.

Aquesta evolució queda reflectida també en l'anàlisi de les dades recollides, on es van identificar sis codis principals: llengua útil, cultura i identitat, voluntat d'aprendre, dificultats d'aprenentatge, aprendre per obligació i prejudicis lingüístics. El codi més freqüent —llengua útil— demostra que l'alumnat valora especialment el català com una eina amb aplicació pràctica per estudiar, treballar i relacionar-se. També destaquen els codis cultura i identitat i voluntat d'aprendre, que reforcen la idea que el català pot esdevenir una llengua significativa, emocionalment connectada amb l'experiència de viure a Catalunya.

En paral·lel, es detecta una reducció de certs prejudicis lingüístics inicials, especialment quan el contacte amb la llengua s'ha fet des d'un enfocament més viu, actual i alineat amb els interessos de l'alumnat. D'aquesta manera, podem afirmar que la inclusió de materials relacionats amb la música, les xarxes socials o els referents juvenils catalanoparlants ha ajudat a canviar la percepció que el català és una llengua antiquada o desconnectada del món dels joves.

A més, a partir de la sessió 5 —a mode de tancament de l'estudi—, les declaracions dels alumnes reflecteixen clarament una percepció més positiva envers la llengua catalana quan se'n destaca la seva funcionalitat i la proximitat amb la realitat quotidiana. Alguns associen la llengua amb

oportunitats acadèmiques, laborals i de mobilitat, mentre que d'altres hi reconeixen un valor cultural i patrimonial que va més enllà de la seva utilitat.

En definitiva, els resultats d'aquest treball posen en relleu la importància d'una didàctica del català que no se centri exclusivament en la norma, sinó que també en transmeti la seva funcionalitat, el seu valor simbòlic i el seu arrelament al món real. Quan els alumnes senten que la llengua forma part d'una comunitat viva i que pot ser útil en el seu dia a dia, el seu grau d'implicació i d'ús augmenta de manera significativa, la qual cosa és clau per garantir una integració lingüística efectiva i sostinguda.

Ara bé, per entendre plenament l'abast d'aquests resultats, és fonamental situar-los dins el context complex i heterogeni de l'aula catalana actual, tal com defensen Baldaquí i Junyent (2013), quan assenyalen que la diversitat lingüística ha entrat a les escoles com una riquesa i no com un problema. Aquesta mirada positiva, però, topa amb una realitat marcada per la fragilitat de la immersió lingüística, especialment en centres amb alta presència d'alumnat nouvingut. Tal com denuncia Junyent (2020), el risc del bilingüisme forçat és evident: molts alumnes adopten el castellà com a llengua de socialització per inèrcia, fins i tot abans de tenir competència real en cap de les dues llengües oficials.

La situació és especialment preocupant quan el català deixa de ser percebut com la llengua pròpia de l'escola i de l'entorn immediat, tal com alerten Duran (2009) i Galindo (2006). Si el grup d'iguals adopta el castellà com a codi de comunicació no marcat, fins i tot els alumnes catalanoparlants abandonen l'ús de la seva llengua d'origen per adaptar-se a la norma del grup. Aquest canvi d'hàbits lingüístics no és anecdòtic: respon a una dinàmica social i simbòlica en què el català perd prestigi com a llengua juvenil, moderna i útil.

En aquest sentit, els resultats d'aquest projecte mostren una via possible per revertir aquesta tendència: treballar la consciència lingüística de l'alumnat mitjançant materials de les xarxes socials, referents catalanoparlants i

activitats que mostrin el català en contextos reals, vius i atractius per als joves. Aquesta estratègia ha demostrat ser eficaç per reduir prejudicis lingüístics i generar una vinculació emocional amb la llengua.

Tot i això, tal com apunta Segalés (2020), l'esforç per aprendre català sovint no obté fruits reals, perquè el context social no facilita l'ús espontani de la llengua: les institucions, el personal educatiu i la ciutadania tendeixen a dirigir-se als nouvinguts en castellà, reproduint un cercle viciós que exclou el català de l'espai relacional. Aquesta manca de reforç és especialment visible en el cas de les Aules d'Acollida, que, segons el model teòric, haurien de ser un recurs de suport temporal vinculat a l'aula ordinària (Vila et al., 2007), però que en la pràctica es converteixen sovint en espais paral·lels, amb dinàmiques pròpies i escassa connexió amb la resta de la comunitat educativa.

En definitiva, aquest estudi posa de manifest que només quan l'alumnat percep que el català forma part d'una comunitat viva, que és una llengua amb valor funcional, identitari i emocional, i que pot ser usada en entorns reals i significatius, augmenta el seu compromís i ús de la llengua. Cal, per tant, un replantejament de les polítiques i pràctiques d'ensenyament del català, apostant per una didàctica que transcendeixi la norma i abraçi la diversitat, la realitat social i la comunicació autèntica.

9. Referències bibliogràfiques

Baldaquí, J. M. i Junyent M. C. (2013). La reflexió sociolingüística a les aules de primària i secundària. Diversitat, usos i actituds. *Articles: Revista de didàctica de la llengua i de la literatura*, 60, 40-51.

<http://hdl.handle.net/11162/104622>

Barnils, Andreu (2020). Carme Junyent: 'El bilingüisme mata el català i el multilingüisme el salva'. *Vilaweb*. Consultat el 12 de gener del 2025.

<https://www.vilaweb.cat/noticies/junyent-bilinguisme-mata-multilinguisme-salva-catala/>

- Duran, D. (2009). Una experiència de tutoria entre iguals a secundària: emprar la diversitat de l'alumnat per aprendre català. *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 20, 291-299.
<https://doi.org/10.2436/20.2504.01.10>
- Galindo, M. (2006). Les llengües a l'hora del pati : usos lingüístics en els converses dels infants de primària a Catalunya i a la Universitat de Barcelona. *Estudis Romànics*, 29, 545-6,
<https://raco.cat/index.php/Estudis/article/view/177404>
- Marí, Isidor (2021). Construir el futur de la llengua catalana. Un enfocament global. *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 32, 137-163
<https://doi.org/10.2436/20.2504.01.192>
- Segalés, J. (2020). *L'ensenyament de català al Consorci per a la Normalització Lingüística: les motivacions dels estudiants per aprendre català*.
<https://repositori.upf.edu/handle/10230/46190>
- Vila, I (2007). Les aules d'acollida de l'educació primària i secundària obligatòria de Catalunya: un estudi comparatiu. *Catalan Review*, 21, (1).
<https://doi.org/10.3828/CATR.21.15>

10. Annexos

10.1. Rúbriques

Rúbriques de presentacions orals

Rúbrica d'avaluació

Críteris d'Avaluació	4 - Excel·lent	3 - Bé	2 - Acceptable	1 - S'hauria de millorar
Claredat en l'exposició	La presentació és molt clara, ben estructurada i fàcil de seguir.	La presentació és clara, però amb algun moment de confusió.	La presentació és comprensible però amb moltes pauses o falta d'ordre.	La presentació és desordenada i difícil de seguir.
Ús del llenguatge	Utilitza un llenguatge adequat al nivell de l'alumnat i entenedor.	Utilitza un llenguatge comprensible amb algunes imprecisions.	Utilitza un llenguatge senzill, amb errors que dificulten la comprensió.	Utilitza un llenguatge molt limitat que impedeix entendre el missatge.
Correcció lingüística (ús)	Expressió clara amb poques errades i bona comunicació del missatge.	Algunes errades, però el missatge s'entén bé.	Diverses errades que dificulten la comprensió.	Moltes errades que impedeixen entendre el contingut.
Pronunciació i fluïdesa	Pronunciació clara i fluïda, amb bona entonació.	Bona pronunciació amb algunes vacil·lacions o errors menors.	Pronunciació amb diverses errades que dificulten la comprensió.	Pronunciació amb moltes dificultats que impedeixen entendre el missatge.
Vocabulari i riquesa expressiva	Utilitza un vocabulari variat i adequat a la situació.	Utilitza un vocabulari correcte però limitat.	Utilitza un vocabulari molt senzill amb repeticions.	Ús molt limitat de vocabulari, amb moltes dificultats per expressar-se.
Dominació del contingut	Demostra un coneixement profund i segur del tema.	Demostra bon coneixement, amb algun petit dubte.	Demostra coneixement bàsic, però amb errors importants.	No domina el contingut o mostra inseguretats.

Disseny del pòster	El pòster és molt atractiu, complet i ben estructurat.	El pòster és atractiu i conté la majoria d'elements necessaris.	El pòster és funcional, però li falten elements clau o millora en el disseny.	El pòster és poc atractiu o incomplet.
Presència dels elements obligatoris	Conté tots els elements requerits (lloc, dia, hora, què és, organitzador, explicació, preu, artistes).	Conté gairebé tots els elements requerits.	Falta una part important dels elements obligatoris.	Falten molts elements obligatoris.
Expressió oral i to de veu	Bona projecció de veu, to adequat i expressió segura.	Bona projecció, però amb algunes variacions en el to o la seguretat.	Veü baixa o poc expressiva en alguns moments.	Veü molt baixa, difícil de sentir o entendre.
Creativitat i originalitat	El pòster i la presentació són molt creatius i innovadors.	La presentació té alguns elements creatius interessants.	La creativitat és limitada, però presenta idees pròpies.	No hi ha cap element creatiu destacable.

Rúbrica de coavaluació

Criteris d'Avaluació	4 - Molt bé	3 - Bé	2 - No gaire bé	1 - Pot millorar
Parla amb claredat?	Parla molt clar i és fàcil d'entendre.	Parla bastant clar, però a vegades costa entendre.	Parla fluix o poc clar en alguns moments.	Parla molt fluix o desordenat, costa molt entendre-ho.
Ús del català	Fa servir molt bé el català amb poques errades.	Fa servir el català bastant bé, amb algunes errades.	Té moltes errades, però es pot entendre.	Té moltes errades i costa molt entendre el que diu.
Pronunciació i fluïdesa	Pronuncia molt bé i parla amb seguretat.	Té bona pronunciació però a vegades dubta.	Li costa pronunciar algunes paraules i fa moltes pauses.	Pronuncia malament moltes paraules i fa moltes pauses.

Paraules i frases	Utilitza moltes paraules diferents i parla amb naturalitat.	Utilitza algunes paraules diferents, però repeteix molt.	Fa servir paraules molt senzilles i repeteix molt.	No troba paraules per expressar-se i es queda en blanc.
El pòster és bonic i entenedor?	El pòster és molt atractiu i ben organitzat.	El pòster és bonic però una mica desordenat.	El pòster és una mica avorrit o li falten coses.	El pòster està desordenat o li falten moltes coses.
Té tota la informació necessària?	Té tota la informació (lloc, dia, hora, artistes, preu...).	Té gairebé tota la informació, només falta algun detall.	Li falten diverses coses importants.	Li falten moltes coses i no s'entén bé de què tracta.
Mira els companys mentre parla?	Mira els companys i connecta molt bé amb el públic.	Mira els companys però a vegades llegeix massa.	Mira molt poc els companys i llegeix gairebé tot.	No mira gens els companys, només llegeix el pòster o el full.
Es nota que ha preparat la presentació?	Ho ha preparat molt bé i ho fa amb seguretat.	Ho ha preparat, però a vegades dubta.	Li falta preparació, dubta molt.	No ho ha preparat gairebé gens i no sap què dir.

Rúbrica dels textos escrits

Críteris d'Avaluació	4 - Molt bé	3 - Bé	2 - No gaire bé	1 - Pot millorar
Adequació, coherència i cohesió	El text és adequat al que es demanava, les idees estan ben estructurades i el text és coherent	El text té un nivell d'adequació correcte però no excel·lent, les idees no estan del tot estructurades i hi ha mancances estructurals	El text conté informació bàsica però no s'adequa a les necessitats del text ni té la coherència cohesió esperades	El text presenta mancances severes en adequació, coherència i cohesió
Correcció	El text presenta	El text presenta un	El text conté	El text no conté

ortogràfica i gramatical	faltes gramaticals i ortogràfiques impròpies del seu curs	nombre important d'errors gramaticals i ortogràfics	encara alguns errors ortogràfics i gramaticals, però que no en dificulten la lectura	pràcticament cap error, ni gramatical ni ortogràfic
Format	La presentació no té uns mínims de netedat: la lletra és inintel·ligible, l'espaiat no és l'adequat, etc.	Alguns aspectes de format són adequats però és lluny d'una presentació adequada	El format del text és l'adequat però no excel·lent	Els marges, la cal·ligrafia, l'espaiat i les condicions del full són les adequades

10.2. Intervenció educativa

Títol	El català: llengua de moda, llengua viva
Curs (nivell educatiu)	AULA D'ACOLLIDA
Àrea / Matèria/ Àmbit	Llengua catalana i literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?

Aquesta situació d'aprenentatge està dissenyada per a fomentar l'expressió oral en llengua catalana de l'alumnat nouvingut a través de diverses activitats interactives. L'objectiu és dotar-los d'eines per comunicar-se amb fluïdesa, coherència i adequació en diferents situacions quotidianes. Els alumnes treballaran aspectes com la fluïdesa, la coherència, la riquesa lèxica, la gramàtica i la pronunciació mitjançant activitats estructurades que afavoreixin la pràctica real de la llengua.

D'aquesta manera, el que es pretén és treballar la consciència lingüística de l'alumnat a través de recursos d'actualitat a la xarxa i dels referents a la seva comunitat lingüística. Aquesta feina els motivarà a veure la llengua catalana amb una altra cara i influirà en la percepció negativa que tenen de la llengua.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	<u>Àrea o matèria</u>
<p>COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1: Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.</p>	Llengua catalana i literatura
<p>COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3: Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals</p>	Llengua catalana i literatura
<p>COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5: Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes</p>	Llengua catalana i literatura
<p>COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9: Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.</p>	Llengua catalana i literatura

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

COMPETÈNCIA CIUTADANA (**CC**). Promoure l'ús del català com a eina d'integració social i cultural.

S'implica en la comunitat per garantir i defensar el lliure exercici dels drets econòmics, socials i culturals promovent la defensa de la dignitat de les persones en un context de sostenibilitat ambiental, econòmica i social. També s'implica en el desenvolupament de la consciència cívica, en què analitza la pròpia identitat, que requereix la comprensió crítica de la realitat social, política, científica, ecològica i econòmica des d'un punt de vista local i alhora global, per dirigir accions per a la seva millora.

COMPETÈNCIA DIGITAL (**CD**) CD1. Ús de materials audiovisuals i eines digitals per a la pràctica oral.

Realitza cerques avançades a Internet tenint en compte criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes cerques pel que fa a la propietat intel·lectual. Gestiona i utilitza el seu propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals.

COMPETÈNCIA PERSONAL, SOCIAL I D'APRENDRE A APRENDRE (**CPSAA**) CPSAA1. Desenvolupar la confiança en l'expressió oral i el respecte per la diversitat lingüística.

Regula i expressa les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus objectius propis. CPSAA4. Realitza autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.

OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

Objectius d'aprenentatge Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT
A. Dimensió comunicativa: Identificar, adquirir, utilitzar i ampliar vocabulari de diferents àmbits.
Dimensió estètica i literària: Ser capaços de redactar un text reflexiu seguint els criteris d'estructuració textual i tenint en compte la cohesió i coherència necessàries.
Dimensió plurilingüe i intercultural: Prendre consciència de l'existència de les diferents varietats dialectals que conformen la llengua del territori que els ha acollit. Adonar-se de la diversitat de la llengua i la importància de valorar tots els tipus de català sense rebutjar-ne cap, acceptant-los tots sempre amb la intenció de progressar i millorar. Respectar la llengua del territori en què viuen i adoptar-la com a pròpia.

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	<u>Àrea o matèria</u>
1	Iniciació en les estratègies per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits breus, senzills i contextualitzats.	Llengua catalana i literatura

	Saber	<u>Àrea o matèria</u>
2	Anàlisi de la pròpia biografia lingüística i de la diversitat lingüística del centre i de la localitat.	Llengua catalana i literatura
3	Comparació i contrastació dels trets propis de les varietats dialectals (fònics, gramaticals i lèxics) i els relatius als sociolectes i els registres que permetin la comprensió de la realitat plurilingüe i pluricultural i el respecte a aquesta diversitat.	Llengua catalana i literatura
4	Iniciació a la reflexió interlingüística en el context de la matèria.	Llengua catalana i literatura
5	Aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals i més significatius relatius als costums i la vida quotidiana de la llengua catalana.	Llengua catalana i literatura
6	Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació.	Llengua catalana i literatura
7	Cerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.	Llengua catalana i literatura
8	Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital per a la correcció i millora dels textos.	Llengua catalana i literatura
9	Observació, contrast i anàlisi de les diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent a aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics,	Llengua catalana i literatura

	Saber	<u>Àrea o matèria</u>
	per a la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques.	

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

METODOLOGIA

La metodologia serà activa i participativa. Adoptarem un enfocament comunicatiu i funcional que afavoreixi l'assoliment de les competències curriculars i l'aprenentatge basat en problemes i projectes, l'aprenentatge per descobriment i l'aprenentatge cooperatiu. La metodologia serà variada: explicació del professor, treball cooperatiu, exposicions i presentacions per part de l'alumnat...

- Aprenentatge basat en la pràctica comunicativa.
 - Treball cooperatiu i activitats interactives.
 - Ús d'eines digitals per reforçar l'expressió oral.
- Acompanyament i suport individualitzat per a l'alumnat nouvingut.

Es combinaran diferents agrupacions d'aula (treball individual, per parelles, petits grups o racons i grup classe) per tal de fomentar alhora el treball en equip o col·laboratiu, però també l'autonomia de l'alumnat.

Es combinaran també diferents materials, recursos i suports, donant-li prioritat al material visual i a les TICS.

S'ha de tenir en compte que la programació a l'aula d'acollida és una programació en espiral, és a dir, que torna sobre ella mateixa quan és necessari:

- Per tal de repassar i consolidar el que ja s'ha fet.
- Perquè hi entra alumnat nouvingut (matrícula viva, aula oberta).

CRITERIS D'AVUACIÓ

L'avaluació serà contínua i sumativa:

- Rúbriques per valorar l'expressió oral.
- Autoavaluació i coavaluació de les exposicions orals.
 - Comparació entre el pretest i el posttest.
- Avaluació de l'expressió escrita (sessió 7) tenint en compte factors i ítems com: contingut i reflexió, estructura i coherència, riquesa lèxica i expressió, criteris ortogràfics i morfosintàctics.

MATERIALS (Es poden consultar [AQUÍ](#))

- Làmines visuals i vídeos extrets de la xarxa.
- Material imprès per a activitats.
- Dispositius mòbils o ordinadors.
- Gravadora o aplicacions per al pòdcast.
- Aplicació Canva per a la creació del pòster.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització 3r trimestre
<p>Pretest: presentació oral</p> <p>L'alumnat haurà de presentar davant dels seus companys de classe un pòster musical en què apareguin els següents ítems: lloc, dia, hora, què és?, qui ho organitza?, explicació, preu, artista o artistes i enllaç de la cançó. En primer lloc, els alumnes hauran de fer cerca de la plantilla "Cartell" a l'aplicació Canva i seleccionar un estil relacionat amb el tipus de música preferida (rap, rock, pop, jazz, etc.). A continuació, treballaran individualment amb els seus portàtils per a elaborar el pòster d'un hipotètic concert.</p> <p>Com si fossin els organitzadors de l'esdeveniment, hauran de pensar una proposta de concert, fer-ne un disseny perquè sigui prou atractiu i finalment presentar-lo davant del seu públic.</p> <p>Aquesta activitat permetrà que l'alumnat connecti amb els seus gustos musicals, pugui expressar la seva opinió i desenvolupi la seva creativitat.</p>	2 sessions
Sessió 2: Repte dels 90 segons	1 sessió

<ul style="list-style-type: none"> • A partir del vídeo "90 seconds challenge" l'alumnat haurà d'omplir la fitxa, responent als seus gustos i aficions. • Per parelles, els alumnes faran el repte. Un d'ells serà l'entrevistador, el que llegirà les preguntes, i l'altre es convertirà en el Lamine Yamal de l'entrevista, haurà de respondre el nombre més gran de preguntes possibles amb un compte enrere de 90 segons. Tots dos s'hauran d'afanyar per ser tan ràpids com sigui possible. 	
<p>Sessió 3: Mapa de dialectes</p> <ul style="list-style-type: none"> • A manera de joc de pistes, com si l'alumnat es convertís en investigador, hauran de distingir entre varietats dialectals (nord-oriental, sud-oriental, nord-occidental, sud-occidental, insular i alguerès). Hi haurà, per tant, 6 grups d'investigadors. • Relació de cada dialecte amb un personatge públic. • Presentació oral breu dels resultats extrets. 	3 sessions
<p>Sessió 4: "Què passaria si...?"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creació i representació de situacions en què l'ús del català pot ser un repte. • Discussió sobre estratègies per fomentar-ne l'ús. 	1 sessió
<p>Sessió 5: Assaig - reflexió conscient</p> <p><i>Parlar en català: què, qui, com?</i></p> <p>Prenent com a referència el programa de TV3 <i>Quèquicom?</i>, l'alumnat haurà d'escriure una redacció-</p>	1 sessió

[assaig](#) reflexiu en què expliqui què significa per ells parlar en català. Entre les preguntes que serviran de guia hi trobaran:

- Què representa per a tu parlar en català?
- Quan i amb qui parles en català?
- Com creus que es pot millorar l'ús del català?

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN [ELS VECTORS](#) EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

- **Aprenentatges competencials:** implica l'alumnat en els seus propis aprenentatges i la situació parteix d'un repte assumible per al qual es capacita l'alumnat.
- **Ciutadania democràtica i consciència global:** prepara l'alumnat per treballar en equip amb respecte i actitud constructiva. S'impulsa l'alumnat per a parlar en debats sobre temes d'actualitat i d'interès general de l'alumnat, per bé que de vegades puguin ser temes controvertits.
- **La qualitat de l'educació lingüística:** fomenta el respecte per la diversitat lingüística. S'elabora i s'aplica un pla d'acollida per a l'alumnat nouvingut, que inclou l'acollida inicial, l'aprenentatge inicial del català i el suport lingüístic i social a l'aula ordinària. S'utilitza el català, oral i escrit, dins i fora de l'aula, i se'n potencia l'ús en les interaccions alumne-docent i alumne-alumne, per facilitar-ne espais d'ús i per garantir que sigui la llengua de comunicació habitual al centre.
- **Benestar emocional:** es té en compte el context, les necessitats i les expectatives de l'alumnat i promovent la participació activa.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

- Mesures i suports universals i addicionals referents a l'àmbit lingüístic.
- Personalització dels aprenentatges (aprenentatge cooperatiu, suport digital, treball per projectes...)
- Organització flexible (docència compartida...)
- Diversos nivells d'aprofundiment.
- Acció tutorial i orientació
- Avaluació formativa i formadora (materials d'ajut a la síntesi: mapes conceptuals, resums, rúbrica, autoavaluació, coavaluació...).
- Flexibilització dels criteris d'avaluació referents a l'ús de la llengua.
- Propostes lúdiques relacionades amb la temàtica que es treballa per facilitar el treball cooperatiu.
 - Adaptació de materials per a diferents nivells de comprensió.
 - Ús de suports visuals i lingüístics per facilitar l'adquisició de vocabulari.
 - Espais de suport individualitzat per reforçar l'expressió oral.

Aquesta situació d'aprenentatge busca proporcionar un entorn dinàmic on els alumnes puguin millorar la seva competència comunicativa en català d'una manera pràctica i motivadora.

10.3. Fitxes de seguiment de l'alumnat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Institut Marta Mata

Nom i cognoms:

Curs:

EL REPTE DELS 90 SEGONS! ACCEPTES EL DESAFIAMENT?

Prepara't per posar a prova la teva rapidesa mental i la teva expressió oral en català! Inspirant-nos en el repte de Lamine Yamal, hauràs de respondre el màxim nombre de preguntes sobre gustos i aficions en només 90 segons! Mirem el vídeo, ens preparem les preguntes i... A JUGAR! Qui serà el més àgil amb les respostes?

Nom complet: 🍷 ✍️

Estàs motivat per a batre el repte dels 90 segons?

Qui era el teu ídol d'infantesa?

Pasta o arròs? 🍝 🍲

Quin és el plat que saps cuinar millor? 🍳 🍽️

Quina serà la teva pròxima destinació de vacances? ✈️ 🌍

Tens alguna superstició abans dels exàmens? 📖 🙌

Quina és l'última pel·lícula o sèrie que has vist? 🎬 🎁

Una cançó que mai falta a la teva playlist: 🎵 📌 TOP

Un bon company per jugar a futbol: ⚽ 🙌

I un que millor que jugui a l'altre equip? 😏 🚫

Un somni per complir: ✨💭

Algun moment en què hagis passat molta vergonya? 🙈😬

L'última persona a qui has enviat un missatge: 📱💬

La teva cançó preferida per ballar: 🕺🎵

Un company amb qui t'aniries de vacances: 🏖️✈️

TikTok o Instagram? 📱😬

Un consell per als estudiants més joves: 🎓💡

Qui és el més graciós de la classe? 😂🤡

Si poguessis intercanviar la teva vida amb algú, qui seria? 🔄😁

VARIETATS DIALECTALS DEL CATALÀ

ATENCIÓ, INSPECTORS LINGÜÍSTICS! 🔍

Heu estat seleccionats per resoldre un cas d'alta importància per a la lingüística catalana! Els dialectes del català estan desapareixent enmig del misteri, i només vosaltres podeu identificar-los correctament. La vostra missió és clara: analitzar pistes, investigar en profunditat i revelar la identitat dels dialectes amagats

1. Formació d'equips d'investigació

- Us dividireu en grups formats per 3-4 detectius.
- Cada grup rebrà un nom d'investigació.

2. Descubriment del dialecte secret

- A partir d'un vídeo d'un personatge famós haureu d'endevinar d'on és tenint en compte només la seva varietat dialectal.
- Analitzeu les pistes amb atenció per intentar descobrir de quin dialecte es tracta.

3. Investigació lingüística

- Anotareu les vostres deduccions per presentar-les a la resta de la unitat d'investigació.

4. Identificació del parlant misteriós

- Heu treballat amb personatges públics catalanoparlants. Ara és el moment de demostrar les vostres habilitats detectivesques!
- Prepareu proves i arguments per justificar la vostra deducció.

5. Informe final i debat

- Cada equip exposarà les seves conclusions davant la resta de detectius.
- Compararem descobriments i debatrem sobre la riquesa dels dialectes del català i la seva importància en la nostra identitat lingüística.

Avaluació de la missió

- Participació activa en la investigació i exposició.
- Capacitat d'identificar i explicar les característiques del dialecte assignat.
- Relació fonamentada amb un personatge públic.
- Originalitat i rigor en la presentació del cas.

Aquesta missió posarà a prova les vostres habilitats deductives i us farà descobrir la increïble diversitat dialectal de la llengua catalana. Estigueu alerta, detectius, i que comenci la investigació!

EL BLOC OCCIDENTAL DEL CATALÀ

- Inclou: nord-occidental o lleidatà i meridional o valencià.
 - Distinció *a*, *e* àtones: *casa*, *pare*...
 - Distinció *o*, *u* àtones: *cosir*, *surar*...
 - La *e* tancada provinent del llatí vulgar es pronuncia *e* tancada: *ceba*.

- Pronúncia de la *i* en el grup *ix* entre vocals.
- Verbs incoatius amb *-ix-* en el present d'indicatiu, el present de subjuntiu i l'imperatiu: *servix, servisca, servixa*.
- Desinència *-o* o *-e* a la 1a persona del present d'indicatiu: *canto, cante*.
- Els plurals d'antics esdrúixols acabats amb *-n* mantenen la nasal: *orfe > òrfens*.
- Formes plenes dels pronoms personals febles: *me, mos, te, vos, se, ne*.
- Lèxic específic: *espill, xic, corder...*

EL BLOC ORIENTAL DEL CATALÀ

- Inclou: rossellonès, insular o baleàric, central, alguerès.
 - Confusió *a* i *e* àtones en vocal neutra: *casa = pare*.
 - Neutralització de *o* i *u* àtones en C[u]: *cosir* (pronunciat `cusí`), *surar* (pronunciat `surà`)
 - La *e* tancada provinent del llatí vulgar es pronuncia amb *e* oberta: *ceba*.
 - En el grup *ix* entre vocals no es pronuncia la *i*: *caixa, coix*.
 - Verbs incoatius amb *-eix-* en el present d'indicatiu, el present de subjuntiu i l'imperatiu: *serveix, serveixi...*
 - Desinència *-u, -i, -ø* a la 1a persona del present d'indicatiu: *canto* (`cantu`), *canti, cant*.
 - Els plurals d'antics esdrúixols acabats amb *-n* perden la nasal: *orfe > orfes*.

- Formes reforçades dels pronoms personals febles: *em, ens, et, us, en.*
- Lèxic específic: *mirall, noi, xai...*

Nom i cognoms:

Curs:

Parlar en català: què, qui, com?

Escriu una redacció-assaig reflexiu en què expliquis què significa per a tu parlar en català. Pots guiar-te amb les següents preguntes:

- **Què representa per a tu parlar en català?** Té algun valor especial per a tu?
- **Quan fas servir el català i amb qui?** En quines situacions el parles més? A l'escola, amb els amics, a casa, en botigues...?
- **Per què en català?** És una decisió personal? Creus que és important?
- **Com creus que es pot millorar l'ús del català?** Penses que hauria de ser present en més àmbits de la teva vida? Creus que és una llengua útil?

Pots afegir exemples concrets i experiències personals. L'extensió recomanada és d'entre **150 i 200 paraules**.

Recorda estructurar bé el text amb **una introducció, un desenvolupament i una conclusió**. Escriu amb claredat i reflexiona profundament sobre la presència del català en la teva vida.

10.4. Mostres de l'alumnat

LLoc:
Sala Gran, Centre Cultural Barcelona

Un concert espectacular amb els millors talents emergents del rap català. Vine a gaudir d'una nit plena de ritme, lletres contundents i una atmosfera única.

Concert de Rap

Dia 15/4/2025

Hora 19:30 h

Organitza:

Associació Musical de Barcelona

Col·labora

L'ajuntament de Barcelona

Flow Català,

Rima

Urbana,

Beatmasters

Artistes

Preu:

15€ anticipada / 18€ taquilla

Concert Ricardo Arjona

Nuevo Disco "Seco"

· Un Ricardo Arjona que pocos conocen ·

Lloc

*Teatre Apolo
Barcelona*

Dia

5/3/2025

Hora

8:30 pm

Preu

*10 euros /
1 persona*

Organitza

Disquera Metamorfosis

Colabora

*Institut Cultural de
Barcelona*

@hconcertsra

CONCERT DE MÚSICA POP

ENTRY \$30

Especial Performance : **BLOOD ORANGE**

Blood Orange presenta el seu últim àlbum amb un so únic de R&B i música experimental. L'acompanyaran artistes com Shygirl i Ecco2k, oferint una nit de col·laboracions increïbles i música innovadora!

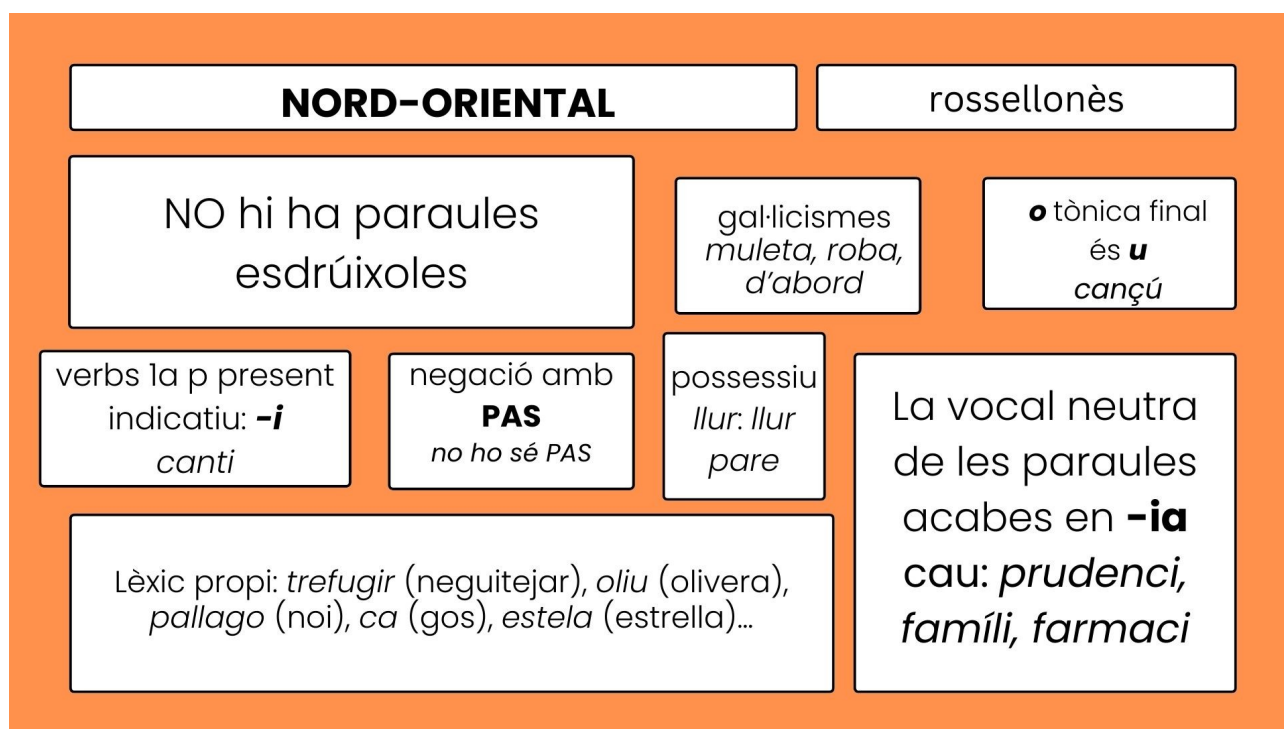
 5 DE MARÇ DE 2025 | 22:00H
Madrid

ORGANITZA: LIVE ACTION
www.reallygreatsite.com

Watch on YouTube

COASTAL GROOVES

10.5. Presentació sobre les varietats dialectals i la situació d'emergència

SUD-ORIENTAL

central

la p PRESENT INDICATIU
pronunciada en [-u] *cant[u]*,
menj[u]

No diferencia entre *per* i *per a*
això és *per la Marta* / *pintat per*
la Marta

demonstratiu
aquest/aquell

cooncordança
verb i SN
hi han moltes
cadires

confusió entre la
/o/ i la /u/ en [u] i
entre la /a/ i la /e/
en [ə].

article *en / el*

en Joan / en Thiago
el Joan / el Thiago

Oriol,
entremaliada

ALGUERÈS

Alguer (Sardenya)

àtones *a/e* són [a]
mar[a], *pom[a]*

calça,
forqueta,
morro

article *la* amb diferències de
gènere: *la gel, la sabor, la fred*

r es converteix en *l*:
ge[l]mana, ma[l]ç, ta[l]da

ll i *ny* finals
pronuncicades
diferent:
ga[l], *fi[l]*, *ju[n]*

NORD-OCCIDENTAL

o- inicial diftonga:
aulilva, aubrir, aurella

e inicials són [a]:
*astel, astrella,
asperar*

demonstratiu
este: esta dona
(tortosí)

Article **lo**: *lo pare, lo llapis, lo nen,
los amics, los hòmens*

plurals amb
-n-: *moixons,
hòmens,
jòvens*

*maçana, panís,
xiquet, moixó*

padrí / padrina

SUD-OCCIDENTAL

País Valencià

possessius femenins:
meua, teua, seua

pronoms
LI + LA:
li la donaré

demonstratius
*este, eixe,
aquell*

-r i -t
SONEN
*pensa[r],
eixi[r],
canta[r]*

d entre vocals cau:
*aixà, mocaor,
rentaora*

INFINITIU *nàixer*
pres. indicatiu *cante*

*llevar, escurar,
prompte, espill,
agarrar,
granera, eixir,
voltes*

BALEAR

Illes Balears

-La vocal neutra de les paraules acabes en -ia cau:
histori, graci

al·lot, capell, ver,
calces, tassó,
besada

la persona present indicatiu:
jo cant, pens, menj

VOCAL NEUTRA: ab[ə]lla, c[ə]sa,
m[ə]re, cad[ə]na

article
SALAT
*sa casa, es
meu pare,
s'al·lota*